

Medlemsblad
Norsk Botanisk Forening
Trøndelagsavdelingen

Nr. 1 - 1998

Ialt er det angitt 234 forskjellige "rødliste"-arter/underarter i Norge. Av disse er det 54 som har eller har hatt forekomster i Sør-Trøndelag. 24 av disse er angitt i tabell 1. De som er utelatt er kulturbetingete taxa, og de fleste på den nasjonale lista som er angitt i kategorien "R".

Det er spesielt lavlandsartene som er under ulike former for press, enten det dreier seg om oppdyrking, grøfting, skogbruk, forurensning eller forskjellige former for utbygging eller anleggsvirksomhet. Våre sjeldne fjellarter hører ikke overraskende til i Dovrefjell/Trollheims-området og er ikke spesielt berørt av uheldige miljøpåvirkninger. Eksempel på slike taxa er tindeskrubblom, sprikesnøgras, knutshørapp, snøstjerneblom, dovreløvetann, krypsivaks og oppdalssildre. Mange av dem er spesielt sikret ved at de har hele eller deler av sine leveområder innenfor de eksisterende naturvernområdene, eller vil bli inkludert i den planlagte utvidelsen av verneområdene på Dovrefjell. De fleste av dem har relativt

livskraftige bestander, men et unntak er trollheimsvalmuen som i dag trolig bare har et par små forekomster rundt Blåhø og Gjevilvasskammene. Det er derfor underlig at denne underarten av fjellvalmuen står oppført i kategorien "R" på den nasjonale lista.

For mange av artene er status svært usikker, da det mangler oppdatert kunnskap. Dette gjelder blant annet smalsøte, purpurmarihand, buntsivaks, skogsøtgras og kamtusenblad. Her bør Botanisk forening kunne spille en viktig rolle, både når det gjelder å øke kunnskapen om de truede artene, og ikke minst være en pådriver overfor naturforvaltningsmyndigheter både på kommunalt nivå og fylkesnivå. Dette kan for eksempel skje ved at medlemmer av foreningen adopterer en eller flere arter som de over tid følger spesielt, både med tanke på bestandsstørrelser og uheldige miljøpåvirkninger. Saken bør diskuteres på et medlemsmøte.

Trollheimsvalmue ved Gjevilvasskammene. Foto: Arne Jakobsen, 2.8.1997.

Kommuneblomster i Trøndelag

Av Bjørn Sæther

Nå avdøde professor Olav Gjærevoll var i alle år en av Norsk Botanisk Forenings mest trofaste støttespillere. Et av de siste oppdragene Gjærevoll hadde for Trøndelagsavdelingen av Norsk botanisk forening var å utarbeide forslag til kommuneblomster for alle kommuner i Trøndelag. Dette var en naturlig oppfølger av arbeidet med fylkesblomster, som førte til at alle fylker i landet nå har sitt eget natursymbol.

Forslagene til kommuneblomst for kommunene i de to Trøndelagsfylkene er:

Sør-Trøndelag

Agdenes	Jordbær (<i>Fragaria x ananassa</i>)
Bjugn	Engstorkenebb (<i>Geranium pratense</i>)
Frøya	Kystbergknapp (<i>Sedum anglicum</i>)
Hemne	Hassel (<i>Corylus avellana</i>)
Hitra	Flekkmariland (<i>Dactylorhiza maculata</i>)
Holtålen	Fjelltjæreblom (<i>Lychnis alpina</i>)
Klæbu	Hegg (<i>Prunus padus</i>)
Malvik	Strandstjerne (<i>Aster tripolium</i>)
Meldal	Gulsildre (<i>Saxifraga aizoides</i>)
Melhus	Klåved (<i>Myricaria germanica</i>)
Midtre Gauldal	Søterot (<i>Gentiana purpurea</i>)
Oppdal	Dovrevalmue (<i>Papaver radicatum</i> ssp. <i>ovatilobum</i>)
Orkdal	Kvitsymre (<i>Anemone nemorosa</i>)
Osen	Gåsemure (<i>Potentilla anserina</i>)
Rennebu	Hengebjørk (<i>Betula pendula</i>)
Rissa	Ramslauk (<i>Allium ursinum</i>)
Roan	Fjørekkoll (<i>Armeria maritima</i>)
Røros	Sibirstjerne (<i>Aster sibiricum</i>)
Selbu	Osp i høstfarger (<i>Populus tremula</i>)
Skaun	Rogn (<i>Sorbus aucuparia</i>)
Snillfjord	Rosenrot (<i>Rhodiola rosea</i>)
Trondheim	Nyperose (<i>Rosa</i> sp.)
Tydal	Kvann (<i>Angelica archangelica</i>)
Ørland	Kusymre (<i>Primula veris</i>)
Åfjord	Soleihov (<i>Caltha palustris</i>)

Nord-Trøndelag

Flatanger	Østersurt (<i>Mertensia maritima</i>)
Fosnes	Rome (<i>Narthecium ossifragum</i>)
Frosta	Potet (<i>Solanum tuberosum</i>)
Grong	Gulsymre (<i>Anemone ranunculoides</i>)
Høylandet	Olavsstake (<i>Moneses uniflora</i>)
Inderøy	Rognasal (<i>Sorbus hybrida</i>)
Leka	Skredarve (<i>Arenaria norvegica</i>)
Leksvik	Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>)
Levanger	Linnea (<i>Linnaea borealis</i>)
Lierne	Gran (<i>Picea abies</i> , blomst)
Meråker	Molte (<i>Rubus chamaemorus</i>)
Mosvik	Skogvikke (<i>Vicia sylvatica</i>)
Namdalseid	Klokkelyng (<i>Erica tetralix</i>)
Namsos	Furu (<i>Pinus sylvestris</i> , konge)
Namsskogan	Skogstjerne (<i>Trientalis europaea</i>)
Nærøy	Rød nøkkerose (<i>Nymphaea alba</i> f. <i>rubra</i>)
Overhalla	Krossved (<i>Viburnum opulus</i>)
Røyrvik	Brudesporer (<i>Gymnadenia conopsea</i>)
Snåsa	Flueblomst (<i>Ophrys insectifera</i>)
Steinkjer	Stemorsblom (<i>Viola tricolor</i>)
Stjørdal	Broddbergknapp (<i>Sedum rupestre</i>)
Verdal	Tindved (<i>Hippophaë rhamnoides</i>)
Verran	Parykk-knopput (<i>Centaurea phrygia</i>)
Vikna	Jåblom (<i>Parnassia palustris</i>)

Hensikten med forslaget om å utnevne egen kommuneblomst for hver kommune i Trøndelag er å stimulere interessen for plantelivet i vår landsdel. Vi har erfaring for at det virker, for noen har allerede prøvd det. Midtre Gauldal tyvstartet og utnevnte sin kommuneblomst i forbindelse med ei miljø- og kulturuke for noen år siden (se egen artikkel).

Svartkurle i Oppdals "alpeenger"

Av Einar Kongshaug

I en samtale med Olav Gjærevoll for noen år tilbake, kunne han fortelle om et eget funn av svartkurle sensommeren 1957 i Reinsbekkdalen mellom Hemre og Midtre Gjevillvasskam. Denne lokaliteten skulle ligge på ca. 1280 m o.h. ved Øvre Reinsbekktjønn. I følge Gjærevoll forelå det ingen kjente gjenfunn av arten i dette området.

Sommeren 1996 var et godt år for orkideer, og den 21. juli samme år hadde jeg vært på Ålbu i Oppdal og funnet 92 individer av svartkurle. Kanskje dette var året for å gjenoppdage svartkurle i Reinsbekkdalen? Noen uker seinere, 10. august, dro jeg sammen med min sønn og en av hans kamerater opp i det aktuelle området. "Hundre kroner til den som først finner svartkurle!" Leteaksjonen var i gang og sannelig, etter en kort stund var gjenfunnet av svartkurle en realitet!

Jeg har sammen med Arne Jakobsen besøkt området to ganger etter dette. I 1997

Svartkurle i Reinsbekkdalen. I bakgrunnen skimtes den nedre Reinsbekktjønn.

Foto: Einar Kongshaug, 2.8.1998.

skjedde dette uten resultat, men i år var to nye individer i full blomst den 2. august. Det bør også nevnes at i tillegg til svartkurle finner man også de tre andre kurleartene her.

Hvor ellers i Norge er det mulig?

Julemøte

Mandag 7. desember kl. 19.00 i Suhm-huset på Vitenskapsmuseet

Einar Kongshaug viser lysbilder og forteller om *"En botanisk reise gjennom Tyrkia - med hovedvekt på orkideer og annet planteliv, men også litt om landskap, geologi, arkeologi og folkeliv"*.

Det blir som vanlig gløgg og litt ekstra god servering. Velkommen!

Søterot - kommuneblomst i Midtre Gauldal

Av Arne Jakobsen

Som den første kommunen i Sør-Trøndelag utnevnte Midtre Gauldal sin offisielle kommuneblomst i 1993. Valget falt på søterot (*Gentiana purpurea*). Bakgrunnen for en slik utnevnelse var tosidig. For det første var det et ønske fra kommunen om å spre kunnskap om søterota, som er en plante med både medisinske tradisjoner og ubesvarte spørsmål om utbredelse og innvandring. I Norge har denne arten en rekke forekomster i landets sørligste og vestligste fylker, men i tillegg har den noen isolerte forekomster i Budalen, Endalen og Fordalen i Midtre Gauldal kommune. For det andre var det ønskelig at en slik utnevnelse kunne være et bidrag til økt oppmerksomhet omkring de verdiene som ligger i kommunens rike og varierte flora. I alt er det registrert ca. 600 arter i Midtre Gauldal kommune.

De tidligste omtalene av søterot i Midtre Gauldal går tilbake til slutten av 1600-tallet. Biskop Johan E. Gunnerus angir Budalsforekomstene i sin "Flora Norvegica" som utkom i 1766 - "...in alpe budalensi,...". På 1800-tallet var Gauldalsforekomstene lite påaktet, og de nevnes heller ikke Axel Blytts "Haandbog i Norges Flora" fra 1906. Men i 1922 ble søterot gjenfunnet i Fordalen i Singsås, og er siden den gang blitt funnet på en rekke nye lokaliteter i Midtre Gauldal.

De fleste søterotlokalitetene i Midtre Gauldal finner en i bjørkebeltet, ca. 600-800 m o.h. Her synes arten å foretrekke relativt fuktig og næringsfattig engvegetasjon, ofte i et belte langs elver og bekker. De største forekomstene er trolig på Tågåfjellet i Budalen, og blomstringen er normalt på sitt beste i begynnelsen av august.

Søterot har gjennom flere hundre år vært en av de mest benyttete planter i norsk folke-medisin. Tørkede røtter ble brukt mot forskjellige former for magelidelser og fordøyelsesbesvær. I Gauldalen blir planten kalt "skjærsøtrot" eller "skarsøte" på grunn av den bitre smaken. Forklaringen på søterot-navnet kan en finne i det gamle verset fra Vestre Slidre i Telemark:

"Vil du kalle meg søte,
skal eg skaden bøte,
men vil du kalle meg beiskerot,
så gjer eg inga bot."

At søterot er en plante med lange tradisjoner i Gauldalen viser et brev som "Residerende Cappelan i Størens Menigheder" Ole Lie skrev i desember 1764 til biskop Gunnerus: "*Skiærsøte eller søt-rot findes og her Nordenffjelds, nemlig i Budalen,..... hvorfra Bønderne sælge Rødderne i Mængde.*"

Effekten av kommuneblomst-utnevnelsen i Midtre Gauldal er vanskelig å måle, men det synes klart at interessen og kunnskapen om denne planten har blitt vesentlig større. Så er det å håpe at dette også vil bidra til økt bevissthet omkring kommunes naturkvaliteter.

Beretning fra ruderatmarksekskursjon i Trondheheim, 31. august 1998

Av Svein Båtvik

Opprinnelig var det meningen at denne ettermiddagsvandringen skulle gå fra Vitenskapsmuseet til mølleområdet på Ila og videre til Marienborg (gammelt jernbaneområde) og Stavne (der det første kommunale avfallsområdet lå), for å se på «ugrarter» og «skrotemarksarter». Sistnevnte term er blitt introdusert i siste utgaven av Lid & Lid som erstatning for det blant botanikere godt innarbeidede, men noe unorske begrepet «ruderatplanter».

Sommeren 1998 var imidlertid ikke særlig gunstig for denne typen botanikk, med generelt lave temperaturer og mye regn. Dessuten viste det seg at mølleområdet rundt Ila for minst femte sommer på rad var blitt ganske intensivt sprøytet med plantegifter, slik at det meste av vegetasjonen som klorer seg fast på de små arealene som ikke er lagt under asfalt og betong, framsto som gulnet høy.

Ekskursjonslederen tok derfor beslutningen om istedet å besøke det kommunale avfallsanlegget på Heggstadmoen sør for Sjetnemyra på Heimdal, et område som er det største og mest utpregede «skrotemarksområdet» i Trondheim kommune i dag. Tanken var å se på etablerte jordvoller i nærheten av det kommunale mottaket for hageavfall først, og så ta en tur inne på selve fyllplassen etterpå for å sjekke den dårlige sommerens innflytelse på «skrotemarksplantene». Nå viste det seg å være

såpass mye interessant å finne på jordvollen ved hageavfallsmottaket at mørket kom på oss i 20.30-tida før det ble tid til å se på selve fyllinga.

Ialt 13 entusiastiske ekskursjonsdeltakere fikk ihop en artsliste vesentlig i overkant av hva vi hadde forventet på forhånd (omkring 130 taxa). Det var dessuten flott å få oppleve en augustdag med sol fra klar himmel etter et massivt 3-ukers regnvær over Trondheim! Ekskursjonsområdet besto i sin helhet av en ca halvannen meter høy jordvoll, knapt fem meter bred og omkring 50 meter lang, som er kastet opp bak det ferskeste hageavfallet, og som har stått slik i noen få år nå. Her har det etablert seg dels naturlig forekommende, lokale opportunistarter som straks slår til når åpne, næringsrike områder med liten konkurranse står til rådighet, dels alskens hageplanter, både prydplanter og grønnsaksplanter som enten frøer seg fra hageavfallet (annueller) eller har vært i stand til å rote seg (perenner), iallefall inntil Renholdsverket finner på å høvle vekk jordvollen, eller bruke den til kompost; og dels noen få mer typiske «ruderatmarksplanter» og ugras som ellers er uvanlige å finne i Trøndelag og Trondheim.

Mange av plantene var å finne bare som bladsetter eller iallefall uten blomster og frukter tilgjengelig, så det var ikke helt enkelt å få navn på alt. Enkelte av bestem-

Florakartlegging i Melhus kommune

Av Terje Domaas

Det foreligger foreløpig ingen samlet oversikt over plantelivet i Melhus kommune.

Det er det nå ønske om å gjøre noe med!

Gjennom årenes løp er det gjennomført mye registreringsarbeid i Melhus, men informasjonen er spredt på ulike steder.

Vitenskapsmuseet, NTNU, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og andre har hver for seg rapporter og notater som beskriver floraen i kommunen. Men mye av materialet er ikke publisert. Det foreligger som ekskursjonsrapporter, studentoppgaver, krysslister og mer eller mindre private notater.

Melhus har en spennende flora, spesielt de store kalkforekomstene på Hølonda har vært målet for ivrige botanikere gjennom tidene. I tillegg ligger det flere "inngrepsfrie områder" i kommunen, områder som kan ha arter som krever et stabilt livsmiljø.

Flere arter på rødlista er registrert i kommunen, blant annet orkideene marisko og huldreblom.

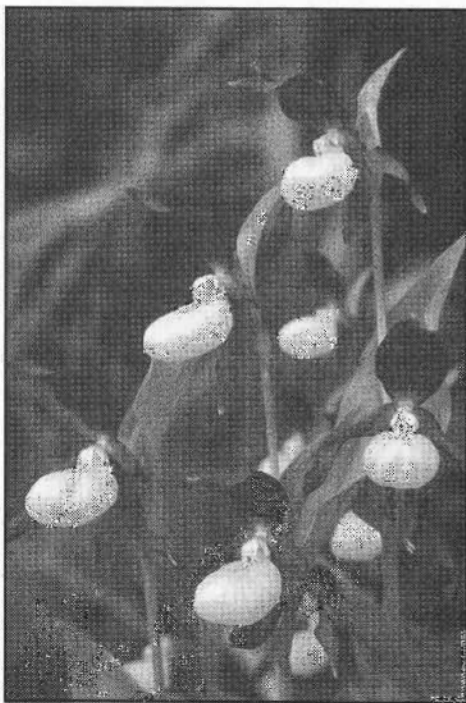
Melhus kommune inviterer nå til innsats for å få samlet informasjon om plantelivet. Vi vil gjerne ha tips om registrering av arter, spesielle lokaliteter eller publikasjoner/rapporter som omtaler plantelivet i kommunen. I høst har vi engasjert en person i noen uker til å starte systematiseringen av informasjonen.

Foreløpig har vi valgt å starte med karplantene, og vi prioriterer

- truede og sårbare arter
- andre arter som er sjeldne i kommunen

- varmekjære arter
- områder/lokaliteter med stort arts mangfold

Vi håper at mange kan bidra i dette arbeidet. De som har informasjon om plantelivet i Melhus, bes ta kontakt direkte med miljøvernrådgiver Terje Domaas, tlf. 72 87 75 00, eller med Botanisk forening. Hvis noen er interessert i å oppsøke lokaliteter i Melhus kommune til våren stiller jeg gjerne som "kjentmann". Velkommen!

Marisko (Cypripedium calceolus), fotografert på Hølonda i Melhus kommune. Denne orkideen er valgt til fylkesblomst i Nord-Trøndelag.

Foto: Arne Jakobsen, 28.6.1998

melsene må betraktes som foreløpige og betegnes som «cf» i listene under.

Grovt sett kunne vi dele inn artslista i tre kategorier, med meget glidende overgang:

- Naturlig forekommende arter for området (denne lista er nok ikke helt komplett, idet vi av forståelige grunner la minst vekt på disse artene)

- Hageplanter, grønnsaksplanter og krydderplanter som har vært dyrket og som tilfeldig har etablert seg på jordvollen

- Ugras og andre tilfeldige arter som har fulgt med hageavfallet eller frøblandinger e.l.

Noen få (kanskje 3-4) bladrossetter klarte vi ikke å få gode forslag til artsbestemmelse på, mens vi forøvrig fikk navn på det aller meste, selv om enkelte bestemmelser vil være noe usikre på grunn av det tidlige stadiet mange av artene befant seg på.

En kort visitt på selve fyllplassen ved en annen anledning avslørte at artsutvalget der var vesentlig dårligere enn hva som fantes der både i 1996 og etter den ekstremt varme og tørre sommeren 1997. Enkelte av de artene som synes å være årvisse der, fantes dog ikke ved «hageavfallet», så som store «skoger» av tomat (*Lycopersicon esculentum*), ulike grasarter som ikke var kommet i blomst ennå (*Echinochloa crus-galli*, *Setaria* spp., *Zea mays*, *Panicum miliaceum*), kanarigras (*Phalaris canariensis*), lin (*Linum usitatissimum*), svinemelde (*Atriplex patula*), matkarse (*Lepidium sativum*), m.m.

Nedenfor følger et lite utvalg av arter som vi fant på jordvollen:

1. Naturlig forekommende arter for området:

Småborre (*Arctium minus*)
 Åkervindel (*Convolvulus arvensis*)
 Takhaukeskjegg (*Crepis tectorum*)
 Vindelslirekne (*Fallopia convolvulus*)
 Korsknapp (*Glechoma hederacea*)
 Skogsalat (*Mycelis muralis*)
 Norsk mure (*Potentilla norvegica*)
 Brønnkarse (*Rorippa palustris*, opptreter helst som ruderatplante i Trondheim?)
 Slyngsøtvier (*Solanum dulcamara*)
 Stivdylle (*Sonchus asper*)
 Haredylle (*Sonchus oleraceus*)

2. Hageplanter, grønnsaksplanter og krydderplanter:

Sibirlønn (*Acer ginnala*, ikke belagt fra Trondheim i TRH)
 Bakkemynte (*Acinos arvensis*)
 Honningknoppurt (*Centaurea montana*)
 Parkslirekne (*Fallopia japonica*, evt. krysningsen med *F. sachalinensis*)
 Moskus kattost (*Malva moschata*)
 Kung (*Origanum vulgare*)
 Orientvalmue? (*Papaver cf orientale*; den nøklet egentlig ikke ut på denne heller, og var kanskje istedet en hagevalmue-type som ikke er blitt med i floraen?
P. orientale er ikke belagt fra Trondheim i TRH)
 Fjellflokk (*Polemonium caeruleum*)
 Te-salvie? (cf *Salvia officinalis*, ikke belagt fra Trondheim i TRH)
 Svarthyll (*Sambucus nigra*)
 Sibirbergknapp (*Sedum hybridum*)
 Brudespirea? (*Spiraea cf x arguta*, ikke belagt fra Trondheim i TRH)

3. Ugras og andre tilfeldige «skrotemarksarter» som ellers ikke er vanlig i kommunen:

Beskambrosia? (cf *Ambrosia artemisiifolia*, ennå ikke i knopp. Ett belegg i TRH fra 1992, Midtbyen)
 Rosettkarse (*Cardamine hirsuta*)
 Amerikamjølke (*Epilobium watsonii*)
 Veikarse (*Rorippa sylvestris*)
 Klistersvineblom (*Senecio viscosus*)
 Rødsnelle (*Silene armeria*)
 Hvitsennep (*Sinapis alba*)
 Valurt? (cf *Symphitum officinale*, bladrossetter)

Kommunene i agderfylkene har gjennomført sine valg, og det er utgitt en samlet presentasjon av kommuneblomstene på Sørlandet.

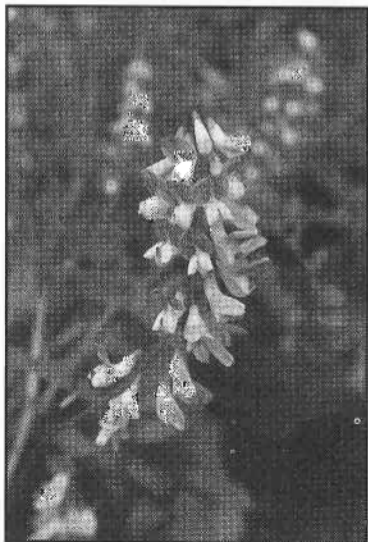
Kriterier som er lagt til grunn for forslaget til kommuneblomster er:

- < Planten skal representere et særtrekk ved kommunen
- < Den skal være lett å identifisere
- < Den kan gjerne være velkjent på forhånd, eller lett å gjøre kjent
- < Den skal være lett å stilisere til illustrasjoner og logoer
- < Ingen art skal brukes av mer enn en kommune i Trøndelag
- < Fylkesblomstene skal ikke brukes

Veien videre:

- < Styret i Trøndelagsavdelingen av NBF utarbeider en begrunnelse for hvert enkelt forslag og oversender det til den enkelte kommune
- < Kommunen oppfordres til å ta opp saken til behandling og vedtak
- < Styret og medlemmer i Trøndelagsavdelingen hjelper gjerne til med svar på spørsmål og kommentarer til eventuelle alternative forslag
- < Den endelige avgjørelsen er kommunens

Trøndelagsavdelingen av NBF håper at flest mulig av trønderkommunene ser betydningen av en slik "kåring", og at de starter arbeidet med dette så snart som mulig.

Skogvikke (t.v.) og sibirstjerne er foreslått som kommuneblomst i henholdsvis Mosvik og Røros kommuner. Foto: Arne Jakobsen

Truete/sårbare karplanter i Sør-Trøndelag - en sak for NBF-Trøndelagsavdelingen?

Av Arne Jakobsen

I 1996 utarbeidet Fylkesmannen i Sør-Trøndelag en oversikt over truete arter i Sør-Trøndelag. Dette ble gjort med utgangspunkt i den nasjonale lista for truete arter som er lansert av Direktoratet for naturforvaltning i 1992.

Truete og sårbare arter fordeles i ulike kategorier rangert etter graden av truethet.

Noen av disse kategoriene er:

Ex	Utryddet
E	Direkte truet
V	Sårbar
V+	Hensynskrevende
R	Sjelden
I	Usikker

Tabell 1 : Truete og sårbare arter i Sør-Trøndelag

Norsknavn	Latinsknavn	Norskstatus	Fylkesstatus
Leirsøleie	<i>Ranunculus hederaceus</i>	Ex	Ex
Sibirstjerne	<i>Aster sibiricus</i>	E	E
Smalsøte	<i>Gentianella uliginosa</i>	V	V
Hvitkurle	<i>Pseudorchis albida ssp. albida</i>	V	V
Svartkurle	<i>Nigritella nigra</i>	V	V
Handmarinøkkel	<i>Botrychium lanceolatum</i>	V+	V+
Høstmarinøkkel	<i>Botrychium multifidum</i>	V+	V+
Toppstarr	<i>Carex paniculata</i>	V+	V+
Hvit skogfrue	<i>Cephalanthera longifolia</i>	V+	V+
Firling	<i>Crassula aquatica</i>	V+	V+
Marisko	<i>Cypripedium calceolus</i>	V+	V+
Lappmarihand	<i>Dactylorhiza lapponica</i>	V+	V+
Purpurmarihand	<i>Dactylorhiza purpurella</i>	V+	E
Buntsivaks	<i>Eleocharis multicaulis</i>	V+	R
Huldreblom	<i>Epipogium aphyllum</i>	V+	V+
Skogsøtgras	<i>Glyceria lithuanica</i>	V+	R
Korsandmat	<i>Lemna trisulca</i>	V+	E
Kamtusenblad	<i>Myriophyllum sibiricum</i>	V+	V+
Dovrevalmue	<i>Papaver radiculatum ssp. ovatilobum</i>	V+	V+
Blanktjønnaks	<i>Potamogeton lucens</i>	V+	V+
Vårmure	<i>Potentilla neumanniana</i>	V+	V+
Norsk timian	<i>Thymus praecox ssp. arcticus</i>	V+	V+
Trollheimsvalmue	<i>Papaver radiculatum ssp. gjaerevollii</i>	R	E

Nytt medlemsblad?

På et av medlemsmøtene sist vinter ble det framtidige arbeidet i Trøndelagsavdelingen diskutert. Mange gode forslag ble lansert for å skape større aktivitet og engasjement blant medlemmene, og ikke minst for å gjøre oss mer synlige utenfor foreningens indre krets. Et av forslagene var utgivelse av et medlemsblad for Trøndelagsavdelingen. Styret bestemte seg for å følge opp denne ideen, og bladet du nå har mottatt er et resultat av dette.

Det er styrets håp at et lokalt medlemsblad kan ha sin berettigelse for ytterligere å fremme interessen for plantelivet i Midt-Norge. Med utgangspunkt i denne prøveutgivelsen, får årsmøtet 26. oktober avgjøre om dette arbeidet skal videreføres, og eventuelt hvilken form og økonomisk fundament det skal ha.

Styret er spent på responsen.

Bladet er utgitt av:

Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelingen (NBF-TLA)

Adresse: Vitenskapsmuseet
Institutt for naturhistorie
Erling Skakkes gt. 47A
7034 Trondheim

Styret NBF-TLA:

Ingerid Angell-Petersen (leder)

Sigrid Lindmo (kasserer)

Kristian Hassel (sekretær)

Liv S. Nilsen (styremedlem)

Marit By (styremedlem)

Per Arild Aarrestad (styremedlem)

Redigering og formgivning av bladet er utført av Arne Jakobsen.

Forsidebilde: Søterot (*Gentiana purpurea*),

Budalen i Midtre Gauldal kommune. Foto: Arne Jakobsen, 10.8. 1987

Landøyda - ny for Gauldalen

Av Bjørn Sæther

Landøyda, *Senecio jacobaea*, er en sjeldenhet nord for Nordfjord. Lenger sør har den et dårlig rykte på seg. Den vokser på kulturmark i dårlig hevd, og den er såpass giftig at den betraktes som en fare for husdyr.

I Trøndelag er landøyda funnet noen få ganger. Den har vist seg i Orkdal, Trondheim, Malvik, Åfjord og på Leka, men ser ikke ut til å ha etablert seg varig. Trøndelagsklimaet byr trolig på for korte somre og kalde vintre.

Sommeren 1997 fant jeg landøyda i en veiskråning i Kaldvelldalen i Melhus. Fylkesveien gjennom dalen er nylig utbedret, og stabil kantvegetasjon i den nye leirskråningen er ennå ikke etablert. Leirfivel dominerer. Her hadde landøyda i fjor to blomstrende skudd med omtrent 125 korger.

Sommeren 1998 kom landøyda igjen i Kaldvelldalen, og den er i midten av september i slutfasen av en blomstring i omtrent samme omfang som sist sommer. Den sene blomstringen kan tyde på at planten kan ha problem med å produsere modne frø i vårt klima. Ifølge Lids flora er landøyda to- eller flerårig. Det blir spennende å se om den klarer å etablere en ny generasjon på stedet. Lokalklimaet bør være bra, åssiden byr på en rekke varmekjære arter i almeli- og tørrbakkevegetasjon.